

357

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 8 września 1992 r.

w sprawie zasad tworzenia, działania i finansowania warsztatów terapii zajęciowej.

Na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 46, poz. 201, Nr 80, poz. 350 i Nr 110, poz. 472 oraz z 1992 r. Nr 21, poz. 85) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Warsztat terapii zajęciowej, zwany dalej „warsztatem”, przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej w warsztacie przez zespół rehabilitacyjny, o którym mowa w § 3 ust. 2.

2. Celem działania warsztatu jest rehabilitacja zmierzająca do rozwoju ogólnego każdego uczestnika, poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznych oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego (integracji społecznej).

3. Realizacja celu, o którym mowa w ust. 2, odbywa się poprzez:

- 1) ogólne usprawnianie,
- 2) rozwój umiejętności wykonywania czynności życia codziennego,
- 3) przygotowywanie do życia w środowisku społecznym,
- 4) opanowywanie czynności przysposabiających do pracy,
- 5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy zarobkowej bądź szkolenia zawodowego lub
- 6) inne, wskazane działania.

§ 2. 1. Warsztat jest placówką pobytu dziennego.

2. Dzienny wymiar czasu trwania zajęć w warsztacie oraz dni wolne od zajęć dla uczestników, nie więcej jednak niż dwa dni w tygodniu, ustala kierownik warsztatu w dostosowaniu do programu rehabilitacji oraz potrzeb uczestników.

3. Rehabilitacja uczestników warsztatu odbywa się zgodnie z indywidualnym programem przygotowanym przez warsztat na podstawie zaleceń zespołu rehabilitacyjnego, o którym mowa w § 3 ust. 2. Program powinien określać w szczególności:

- 1) stanowisko terapii oraz jego techniczne i organizacyjne dostosowanie do sprawności psychofizycznej uczestnika,
- 2) przewidywany zakres terapii,
- 3) zakres i metody nauki zaradności osobistej i przystosowania do życia,
- 4) metody opanowywania czynności przysposabiających do pracy,

- 5) formy rehabilitacji psychicznej i społecznej,
- 6) formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- 7) osoby odpowiedzialne za realizację programu.

4. Warsztat zapewnia warunki konieczne do pełnej realizacji programu rehabilitacji.

5. Warsztat dokonuje okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, oceny efektów rehabilitacyjnych w odniesieniu do uczestników warsztatu i w miarę potrzeb koryguje i rozwija program rehabilitacji.

6. Kierownik warsztatu na podstawie oceny, o której mowa w ust. 5, wnioskuje o skierowanie do ponownego badania i orzeczenia o inwalidztwie przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia tych uczestników, którzy mogliby podjąć pracę.

7. Uczestnicy, w stosunku do których orzeczono osiągnięcie zdolności do pracy, mają prawo pozostawać w warsztacie do czasu uzyskania miejsca pracy, nie dłużej niż 3 miesiące od daty orzeczenia.

8. Wojewódzki ośrodek do spraw zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zwany dalej „ośrodkiem”, na wniosek kierownika warsztatu ściśle współpracuje z biurami pracy właściwymi dla miejsca zamieszkania uczestników warsztatu, o których mowa w ust. 7, w celu uzyskania dla nich odpowiedniej pracy.

9. Zakłady pracy chronionej powinny zapewnić miejsca pracy dla tych spośród uczestników prowadzonego warsztatu, którzy będą zdolni do pracy.

10. Jednostka prowadząca warsztat ubezpiecza uczestników warsztatu od następstw nieszczęśliwych wypadków związanych z udziałem w zajęciach terapeutycznych oraz w drodze do i z warsztatu.

11. Uczestnik warsztatu może otrzymywać kieszonkowe w wysokości do 30% najniższego wynagrodzenia określonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy. Wysokość kieszonkowego uzależniona jest od indywidualnego zaangażowania uczestnika w realizację programu rehabilitacji i ustalana przez kierownika warsztatu według zasad określonych w regulaminie warsztatu.

§ 3. 1. Ośrodek przyjmuje zgłoszenia kandydatów na uczestników warsztatu terapii zajęciowej. Zgłoszenia są dokonywane przez bezpośrednio zainteresowanych, ich rodziców, opiekunów prawnych, biura pracy, inne jednostki i organizacje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi.

2. Kwalifikowania uczestników do warsztatu dokonuje utworzony w ośrodku zespół rehabilitacyjny, w którego skład wchodzi:

- 1) przedstawiciele ośrodka (przedstawiciel ośrodka jako przewodniczący zespołu),
- 2) przedstawiciel specjalistycznej przychodni służby zdrowia stosownie do rodzajów schorzeń kandydatów na uczestników warsztatu,
- 3) specjalista do spraw poradnictwa zawodowego,
- 4) inni specjaliści w miarę potrzeb,
- 5) przedstawiciel jednostki zamierzającej utworzyć (prowadzącej) warsztat.

§ 4. Zakład pracy chronionej lub inna jednostka organizacyjna przygotowuje projekt utworzenia warsztatu, który powinien zawierać:

- 1) nazwę oraz siedzibę zakładu pracy chronionej lub innej jednostki organizacyjnej, w której tworzony jest warsztat,
- 2) wypis z rejestru sądowego, w którym zarejestrowany jest zakład pracy, a w przypadku jednostki nie posiadającej osobowości prawnej — dokument potwierdzający istnienie takiej jednostki,
- 3) proponowaną liczbę uczestników warsztatu wraz z opisem rodzajów ich niepełnosprawności,
- 4) plan działalności warsztatu, uwzględniający program rehabilitacyjny, o którym mowa w § 2 ust. 3, oraz formy terapii i przewidywane efekty pracy rehabilitacyjnej,
- 5) proponowaną obsadę etatową warsztatu, z wyszczególnieniem liczby, stanowisk i wymaganych kwalifikacji pracowników,
- 6) preliminarz kosztów uruchomienia i działalności warsztatu wraz z uzasadnieniem,
- 7) plan pomieszczeń warsztatu; lokale i obiekty warsztatu, w tym pomieszczenia sanitarnohigieniczne i ciągi komunikacyjne, powinny być dostosowane do potrzeb uczestników warsztatu stosownie do rodzaju ich schorzeń,
- 8) regulamin warsztatu,
- 9) propozycje dotyczące formy zapewnienia uczestnikom warsztatu opieki medycznej.

§ 5. 1. Na podstawie projektu utworzenia warsztatu i opinii zespołu rehabilitacyjnego, o którym mowa w § 3 ust. 2, dotyczącej uczestników warsztatu ośrodek po uprzednim uzyskaniu akceptacji kalkulacji kosztów przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawiera z jednostką tworzącą warsztat umowę o utworzeniu warsztatu.

2. W umowie określa się w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) zakres działania warsztatu,
- 3) liczbę uczestników warsztatu wraz z podziałem na grupy terapii stosownie do rodzajów niepełnosprawności oraz inwalidztwa orzeczonego przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia,
- 4) liczbę pracowników warsztatu oraz nazwę zajmowanych stanowisk,

- 5) termin rozpoczęcia działalności warsztatu,
- 6) wysokość środków finansowych koniecznych do utworzenia warsztatu i jego działalności w podziale na rodzaje kosztów,
- 7) sposób finansowania i rozliczania kosztów utworzenia i działalności warsztatu, z uwzględnieniem § 8 i 9,
- 8) warunki rozwiązania umowy i zasady zwrotu nakładów finansowych poniesionych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3. Umowę zawiera się na czas nieokreślony. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami umowa może być zawarta na czas określony.

4. W przypadku stwierdzenia uchybień w prowadzeniu rehabilitacji bądź w wydatkowaniu środków finansowych, ośrodek może wypowiedzieć umowę o utworzeniu warsztatu.

5. W zakresie nie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu do umowy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 6. 1. Koszty utworzenia i działalności warsztatu są pokrywane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Do kosztów działalności warsztatu wlicza się:

- 1) koszty utrzymania warsztatu, obejmujące:
  - a) wynagrodzenia brutto pracowników warsztatu wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy,
  - b) inne wydatki, w tym między innymi na energię, usługi materialne, usługi niematerialne,
- 2) koszty materiałów i narzędzi potrzebnych w procesie terapii zajęciowej,
- 3) koszty dowozu uczestników do warsztatu i z warsztatu do miejsca zamieszkania,
- 4) koszty szkoleń pracowników warsztatu ściśle związane z działalnością warsztatu,
- 5) koszty ubezpieczeń, o których mowa w § 2 ust. 10,
- 6) koszty kieszonkowego, o którym mowa w § 2 ust. 11.

§ 7. 1. Pracownikami warsztatu są:

- 1) kierownik warsztatu,
- 2) specjaliści do spraw rehabilitacji lub rewalidacji,
- 3) instruktorzy terapii zajęciowej,
- 4) pracownik socjalny,
- 5) lekarz medycyny lub psycholog, jeśli uzasadnione jest to rodzajami schorzeń uczestników,
- 6) instruktor zawodu, w miarę potrzeb,
- 7) inne osoby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania warsztatu.

2. Na jedną osobę pracującą bezpośrednio z uczestnikami nie powinno przypadać więcej niż 5 uczestników warsztatu.

§ 8. 1. Strony umowy corocznie określają wysokość środków finansowych na działalność warsztatu na podstawie planu sporządzonego przez jednostkę prowadzącą warsztat i zweryfikowanego przez ośrodek w porozumieniu z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. Plan przedstawiany jest ośrodkowi na każdy następny rok nie później niż do dnia 15 października.

§ 9. 1. Rozliczenia wydatkowanych środków finansowych dokonuje jednostka prowadząca warsztat w okresach półrocznych, nie później niż do dnia 5 miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym.

2. Ośrodek po przyjęciu rozliczenia przekazuje jednostce prowadzącej warsztat środki finansowe na następne półrocze nie później niż do 15 dnia miesiąca rozpoczynającego półrocze.

§ 10. 1. Jednostka prowadząca warsztat składa ośrodkowi roczną informację z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku.

2. Informacja powinna zawierać w szczególności:

- 1) nazwę i adres jednostki prowadzącej warsztat,
- 2) listę uczestników warsztatu i rodzaje ich niepełnosprawności,
- 3) poziom frekwencji uczestników warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego,
- 4) charakterystykę i efekty prowadzonej terapii zajęciowej,
- 5) rozliczenie wykorzystania środków finansowych przez warsztat, w tym również kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług, o których mowa w § 12 ust. 2 i 3,
- 6) dane o osobach zdolnych do podjęcia szkolenia zawodowego lub pracy zarobkowej oraz ocenę ich sprawności psychofizycznej i społecznej.

§ 11. 1. Kierownik warsztatu zawiadamia ośrodek o każdym wolnym miejscu w warsztacie niezwłocznie po zwolnieniu miejsca.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku zwiększenia liczby miejsc w warsztacie wskutek rozbudowy, modernizacji lub remontu obiektu przeznaczanego na warsztat.

§ 12. 1. Warsztat prowadzi działalność o charakterze niezarobkowym, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Ewentualny dochód ze sprzedaży produktów i usług wykonanych w ramach programu rehabilitacji przeznaczają się na zaspokojenie potrzeb rehabilitacyjnych, kulturalnych i osobistych uczestników warsztatu.

3. Jeśli wysokość dochodu, o którym mowa w ust. 2, przekracza kwotę odpowiadającą iloczynowi 30% najniższego wynagrodzenia i liczby uczestników warsztatu, o jej przeznaczeniu decydują strony umowy.

§ 13. 1. Kontrolę działalności warsztatu pod względem realizacji programu rehabilitacji oraz wykorzystania (wydatkowania) środków sprawuje właściwy ośrodek.

2. W ramach kontroli ośrodek może żądać:

- 1) dostarczenia przez kierownika jednostki prowadzącej warsztat w wyznaczonym terminie informacji z działalności warsztatu,
- 2) umożliwienia wglądu w inne dokumenty związane z działalnością warsztatu w celu sporządzenia notatek, odpisów i wyciągów.

3. Kierownik ośrodka, w miarę potrzeb, zasięga opinii zespołu rehabilitacyjnego, o którym mowa w § 3 ust. 2, o efektach realizacji programu rehabilitacji w warsztacie. Opinię może poprzedzić wykonanie przez zespół odpowiednich testów i badań porównawczych.

4. O stwierdzonych uchybieniach właściwy ośrodek zawiadamia Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *J. Kuroń*